

I K 262/50, Odpowiedzialność karna za pobicie motywowane przynależnością narodowościową oraz warunkowe zawieszenie wykonania kary wobec młodego sprawcy. - Wyrok Sądu Najwyższego

Opublikowano: OSN(K) 1952/3/36, LEX nr 161116

Wyrok

Sądu Najwyższego

z dnia 18 czerwca 1951 r.

I K 262/50

TEZA aktualna

Art. 31 m.k.k. dając wzmożoną, w stosunku do art. 237, 239 i 256 k.k., ochronę pewnym grupom ludności bądź osobom czyni to ze względu na ochronę dobra wyższego rzędu, a mianowicie interesu i dobrego imienia całego społeczeństwa państwa ludowego, deklarującego i zapewniającego spokojne współzycie, na zasadzie równych praw, wszystkim grupom ludności oraz poszczególnym osobom i zwalczającego wszelkie formy wzniecania waśni narodowościowych, wyznaniowych i rasowych, jako czynów społecznie niebezpiecznych i szkodliwych. Przestępstwa z art. 237, 239 i 256 k.k. popełnione w okolicznościach pozwalających ustalić, iż są one wyrazem waśni narodowościowych, wyznaniowych lub rasowych lub próbą ich wzniecania, podpadają więc pod przepis art. 31 m.k.k.

Nie jest istotne dla powstania przestępstwa z art. 31 m.k.k., aby lżenie, zadanie lekkiego uszkodzenia ciała lub naruszenie nietykalności cielesnej nastąpiło wyłącznie z powodu przynależności narodowościowej, wyznaniowej lub rasowej pokrzywdzonego, a wystarcza, jeśli ta przyczyna występuje choćby subsydiarnie obok innej przyczyny. Obojętne jest również, czy pokrzywdzony rzeczywiście należy do jednej z wymienionych w tym przepisie grup ludności, czy też tylko sprawca uważa pokrzywdzonego, choćby błędnie, za należącego do takiej grupy. I w jednym bowiem, i w drugim przypadku czyny z art. 237, 239 i 256 k.k. stanowią bądź manifestację i wzniecanie, bądź próbę wzniecenia waśni narodowościowych, wyznaniowych lub rasowych.

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Sentencja

Sąd Najwyższy w sprawie Janusza W. osk. z art. 31 § 1 i § 2 m.k.k., po rozpoznaniu rewizji oskarżonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 1 czerwca 1950 r., na podstawie art. 375, 384 pkt 2 k.p.k. zmienił zaskarżony wyrok w części dotyczącej kary w ten sposób, że zawiesił warunkowo wykonanie kary wymierzonej oskarżonemu na przeciąg lat pięciu.

Uzasadnienie faktyczne

Rewizja oskarżonego, oparta na przepisie art. 371 pkt 1 i 4 k.p.k., zarzuca:

- 1) skazanie oskarżonego z art. 31 m.k.k. mimo niestwierdzenia, że pobicie pokrzywdzonego Józefa P. przez oskarżonego nastąpiło wyłącznie z powodu rzekomej przynależności P. do narodowości żydowskiej;
- 2) wymierzenie oskarżonemu zbyt surowej kary, mimo że oskarżony zarzuconych mu czynów dopuścił się pod wpływem alkoholu, jest młodym chłopcem, uczy się i cieszy dobrą opinią.

Uzasadnienie prawne

Sąd Najwyższy wyraził następujący pogląd prawny:

Sąd zasadnie zakwalifikował działanie oskarżonego z art. 31 m.k.k. wobec tego, że oskarżony pobił, a następnie w pewien czas po pierwszym czynie usiłował pobić Józefa P. z powodu jego rzekomej przynależności do narodowości żydowskiej, co wynika z jego wypowiedzi.

Zadaniem art. 30 i 31 m.k.k. jest zapobieganie i zwalczanie waśni narodowościowych, wyznaniowych i rasowych, stanowiących smutne dziedzictwo ustrojów eksploatorskich i państwa burżuazyjnego, w którym te waśnie i nienawiści krzewiły się na tle przesądów i pseudonaukowych bałamuctw o rzekomej wyższości jednych tego rodzaju grup nad innymi, a co znajdowało widomy wyraz bądź w postaci różnego rodzaju szowinizmów narodowościowych (tj. nacjonalizmów), bądź ciemnych fanatyzmów religijnych, bądź wreszcie - haniebnych praktyk rasistowskich. Nie potrzeba tu bliżej wyjaśniać, że wszystkie postacie tych waśni w ustrojach eksploatorskich służyły w ostatecznym wyniku panowaniu klasowemu tych klas i w tym celu były wzniecane i wyzyskiwane. Stwierdzając, że w państwie socjalistycznym oraz w państwie ludowym walka z tego rodzaju waśniami między poszczególnymi grupami ludności wymienionymi w tych przepisach nie ma bynajmniej na celu uprzywilejowania jakichkolwiek grup ludności w stosunku do innych, podkreślić należy, iż jeżeli art. 31 m.k.k. daje wzmogoną w stosunku do art. 237, 239 i 256 k.k. ochronę pewnym grupom ludności bądź osobom, to czyni to ze względu na ochronę dobra wyższego rzędu, a mianowicie interesu i dobrego imienia całego społeczeństwa państwa ludowego, deklarującego i zapewniającego spokojne współżycie na zasadzie równych praw wszystkim grupom ludności oraz poszczególnym osobom i zwalczającego wszelkie formy wzniecania waśni narodowościowych,

wyznaniowych i rasowych, jako czynów społecznie niebezpiecznych i szkodliwych. Przestępstwa z art. 237, 239 i 256 k.k. popełnione w okolicznościach pozwalających ustalić, iż są one wyrazem waśni narodowościowych, wyznaniowych lub próbą ich wzniecania, podpadają więc pod przepis art. 31 m.k.k. W tych więc warunkach nie jest dla powstania przestępstwa z art. 31 m.k.k. istotne, aby lżenie, zadanie lekkiego uszkodzenia ciała lub naruszenie nietykalności cielesnej nastąpiło wyłącznie z powodu przynależności narodowościowej, wyznaniowej lub rasowej pokrzywdzonego, a wystarcza, jeśli ta przyczyna występuje choćby subsydiarnie obok innej przyczyny. Obojętne jest również, czy pokrzywdzony rzeczywiście należy do jednej z wymienionych w tym przepisie grup ludności, czy też tylko sprawca uważa pokrzywdzonego, choćby błędnie, za należącego do takiej grupy. I w jednym bowiem, i w drugim przypadku czyny z art. 237, 239 i 256 k.k. stanowią bądź manifestację i wzniecanie, bądź próbę wzniecania waśni narodowościowych, wyznaniowych lub rasowych.

Z powyższych względów zarzut obrazy prawa materialnego jest bezzasadny.

Sąd Najwyższy uznał natomiast, że zarzut rażącej niewspółmierności kary nie jest w sprawie niniejszej pozbawiony słuszności. Oskarżonym w niniejszej sprawie jest młody człowiek, który w chwili popełnienia przestępstwa miał 17 lat i 4 miesiące, bliski więc był wieku nieletniego. Sąd Najwyższy uznał, że oskarżony, syn woźnej z "Czytelnika", członkini partii (ojciec nie żyje), członek ZMP, cieszący się dobrą opinią i kończący obecnie szkołę zawodową, po odcierpieniu już w tej sprawie około 3 miesięcy aresztu śledczego daje gwarancję, iż bez odcierpienia reszty kary więcej tego rodzaju przestępstwa nie popełni, a zawieszenie kary na lat pięć daje dostateczną tego rękojmię.